

Liikenne- ja viestintävirasto

Liikenne- ja viestintäministeriön tilinpäätöskannanotto Liikenne- ja viestintäviraston vuoden 2023 tilinpäätöksestä

Liikenne- ja viestintäministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) mukaisen perustellun kannanottonsa Väyläviraston vuoden 2023 tilinpäätöksestä.

Kannanotto on käsitelty ministeriön johtoryhmissä.

Yleistä

Tilinpäätöslaskelmat ja liitteet sekä tilinpäätösanalyysi on laadittu säännösten mukaisesti. Virasto on riittävästi raportoinut ja analysoinut tavoitteiden toteutumista. Toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomuksessa ei ole virastolle olennaista huomautettavaa.

Arvio tuloksellisuudesta, sen kehityksestä ja asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Vuodelle 2023 virastolle oli tulossopimuksessa asetettu yhteensä 9 hallinnonalan yhteiskunnallisiin vaikuttavuuden tavoitteisiin kytkeytyvää monivuotista tulostavoitetta. Tulostavoitteiden toteutumista mitattiin vuonna 2023 kaikkiaan 16 mittarin ja niitä koskevan 22 tavoitetason avulla.

Tavoitetasoista 20 toteutui kokonaan. Kaksi tavoitetasoa toteutui osittain. Siten viraston voi katsoa suoriutuneen tulostavoitteiden näkökulmasta erittäin hyvin ja tukeneen ansiokkaasti hallinnonalan vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista.

Virasto on toimintakertomuksessa selostanut ja analysoinut tavoitetasojen toteumia. Maailman radiotaajuuskonferenssin 2023 valmistelutöitä koskevan mittarin tavoitetaso ja IoT-tuotteiden (esineiden internet) tietoturvamerkkiä koskeva tavoitetaso toteutuivat osittain. Maailman radiotaajuuskonferenssiin 2023 liittyen tavoitteet 5G- ja 6G-järjestelmien tulevaisuuden käytön osalta saavutettiin hyvin. Ainoastaan UHF-taajuusasian osalta kaikkia tavoitteita ei saavutettu täysimääräisesti. Tietoturvamerkkejä koskeva tavoitetaso saavutettiin puolestaan vain osittain, koska merkkejä oli vuoden 2023 loppuun mennessä myönnetty 27 (tavoite 30) ja uusista arvioinneista alle 50 prosenttia oli ulkoisten toimijoiden tekemiä, kun tavoite oli vähintään 50 prosenttia.

Tulossopimuksen liitteenä on viraston perustoimintaan liittyviä tavoitteellisia tunnuslukuja, jotka eivät ole varsinaisia tulostavoitteita vaan niitä seurataan osana tulosohejausta. Tuotoksiin ja

laadunhallintaan liittyvät tunnusluvut (10 kappaletta) ovat kehittyneet pääosin suunnitellusti. Ainoastaan lupien myöntämistä määräajassa ja sähköisen asiointin tuen yhteydenottojen määrää koskevissa tunnusluvuissa on poikkeamaa. Lupien myöntämisen määräajat saavutettiin muutoin, mutta tavoitteesta jäätiin tieliikenteen ammattiliikenteen luvissa. Syynä oli pääasiassa lupamenettelyyn sisältyviin kuulemisiin kulunut aika. Sähköisen asiointin tuen raportointia on muutettu ja tämän myötä sähköisen asiointin tukikontaktien määrä on kasvanut huomattavasti aiempiin mittauskertoihin verrattuna eikä alkuperäinen tavoite siten toteutunut.

Viraston toiminnallisen tehokkuuden tunnusluvut eivät toteutuneet tavoitteiden mukaisesti. Kaikkien seurattavien suoritteiden yksikkökustannukset olivat vuoden 2022 kustannuksia suurempia. Viraston mukaan tämä johtui siitä, että kustannukset jäivät vuonna 2022 tavoitellusta ja vuonna 2023 ne toteutuivat korkeampina suunnitellusti. Kustannustasoon on vaikuttanut yleinen kustannustason nousu sisältäen muun muassa palkkausten tarkistukset ja palveluiden tuottamiseksi tarvittavien palveluiden hinnan tarkistukset. ICT-korjausvelan hoitamiseen tähtäävien kehityshankkeiden edistäminen aiempia vuosia laajemmin on myös nostanut kustannuksia.

Viraston suoritteiden kustannusvastaavuustavoitteet eivät vuonna 2023 toteutuneet. Julkisoikeudellisten suoritteiden kolmen vuoden kustannusvastaavuuskeskiarvo oli 106 prosenttia (tavoite 97–103 prosenttia). Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuustavoite ylittyi selvästi ollen 201 prosenttia (kolmen vuoden keskiarvo; tavoite 116–122 prosenttia). Vuoden 2023 kustannusvastaavuudet kuitenkin laskivat selvästi edelliseen vuoteen verrattuna. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 99 prosenttia (2022: 108 %) ja liiketaloudellisten suoritteiden 174 prosenttia (2022: 206 %). Tilintarkastuksessa kiinnitettiin huomiota taseen keskeneräiseen käyttöomaisuuteen kirjattaviin monivuotisiin tietojärjestelmähankkeisiin ja erän suuruuteen. Tällä on maksullisen toiminnan vuoden 2023 kustannuksia vähentävä ja siten kustannusvastaavuuksia nostava vaikutus, sillä kulut kirjataan poistoina vasta järjestelmien valmistuessa tulevina vuosina.

Viraston henkilötyövuosimäärä oli 1 069,8 (942,8). Henkilöstön työtyytyväisyysindeksi on VMBarokyselyn perusteella 3,65 (3,66 vuonna 2022). Johtajuus-, innovointikyvykkyy- ja työyhteisöindeksit olivat vuoden 2022 tasolla jääden kuitenkin hieman vuoden 2023 tavoitteista.

Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulostavastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Virasto on asianmukaisesti ja riittävästi raportoinut sekä analysoinut tavoitteiden toteutumista. Virasto on suoriutunut vuodesta 2023 ja koko tulossopimuskaudesta 2020–2023 mallikkaasti kauden aikana ilmenneistä haasteista ja erikoistilanteista huolimatta.

Viraston seurattavien tunnuslukujen osalta ministeriö kiinnittää huomiota toiminnallista tehokkuutta kuvaavien tunnuslukujen poikkeamaan tavoitellusta. Viraston tilinpäätöksessä esittämät perustelut yksikkökustannusten poikkeamille ovat ymmärrettäviä ja hyväksyttäviä. Tilanne lisää kuitenkin entisestään tarvetta etsiä jatkuvasti keinoja kustannustehokkuuden parantamiseksi. Ministeriö edellyttää, että viraston kehityshankkeet tukevat näitä pyrkimyksiä.

Ministeriö panee tyytyväisenä merkille, että viraston työtyytyväisyys on pysynyt tasaisen hyvällä tasolla. Myös VMBaron osa-alueet ovat pysyneet vuoden 2022 tasolla. Innovointikyvykkyy- ja työyhteisöindeksien arvot ovat saavuttaneet hyvän ja vakaan tason. Johtamisindeksin arvon

nostamiseksi samalle hyvälle tasolle on tärkeää, että virasto jatkaa määrätietoisesti johtamisen kehittämistoimenpiteitään.

Virasto on toimintakertomuksessa selostanut siirtomenojen käyttöä. Selostuksessa on myös osin tarkasteltu siirtomenojen merkitystä ja vaikuttavuutta, jota on eräiden menojen osalta kiitettävästi erikseen selvitetty. Mielenkiintoista olisi myös tuoda toimintakertomuksessa soveltuvin osin enemmän esille myös tietoja, mitä siirtomenoilla on saatu konkreettisesti aikaan, esimerkiksi liikenteen tukemisella aikaansaatuja suoritteita- ja tehokkuustietoja.

Toimenpiteet, joihin viraston on tarpeen ryhtyä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Viraston tulee jatkaa toimintansa tehostamista hallitusohjelman tuottavuustoimenpiteet ja hallituksen keväällä 2024 kehysriihessään tekemät lisätoimet huomioiden.

Virastolle on osoitettu laajoja ja strategisesti merkittäviä tehtäväkokonaisuuksia, joiden eteneminen on hallinnonalan tavoitteiden kannalta keskeistä. Haasteiden ilmaantuessa on tärkeää, että näiden osalta virasto ja ministeriö käyvät yhdessä läpi, mitä olemassa olevilla resursseilla on mahdollista saada aikaan ja mitä ei, ja että tästä on yhteinen käsitys. Tällaisessa tilanteessa on tärkeää yhdessä tunnistaa ne keskeisimmät tavoitetasot ja etapit, jotka ensisijaisesti pyritään hallinnonalan strategisten tavoitteiden toteuttamisen kannalta saavuttamaan. Tämä on samalla välttämätön riskienhallintakeino.

Liikenne- ja viestintäministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Hallinnonalan konserniyhtenäisyyttä tukevaa ohjausmallia ja siihen liittyviä prosesseja sujuvoitetaan edelleen.

Tulosohjauksen strategisuutta lisätään hallinnonalan toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi. Tuloksellisuuden parantamisessa korostuu aiempaa selvästi vahvemmin hallinnonalan yhteinen tekeminen. Tavoitteiden seurannassa painottuvat yhteisellä tekemisellä aikaansaadut muutokset ja vaikutukset.

Lulu Ranne
liikenne- ja viestintäministeri

Minna Kivimäki
kansliapäällikkö

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Jakelu Liikenne- ja viestintävirasto

Tiedoksi Liikenne- ja viestintäministeriön osastot
VM Valtiovarainministeriö
Valtiontalouden tarkastusvirasto VTV
Valtiokonttori/keskuskirjanpito